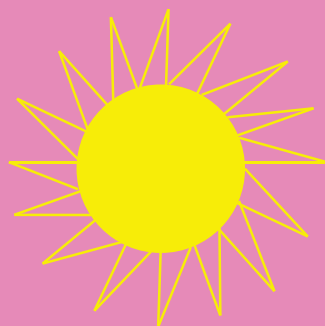
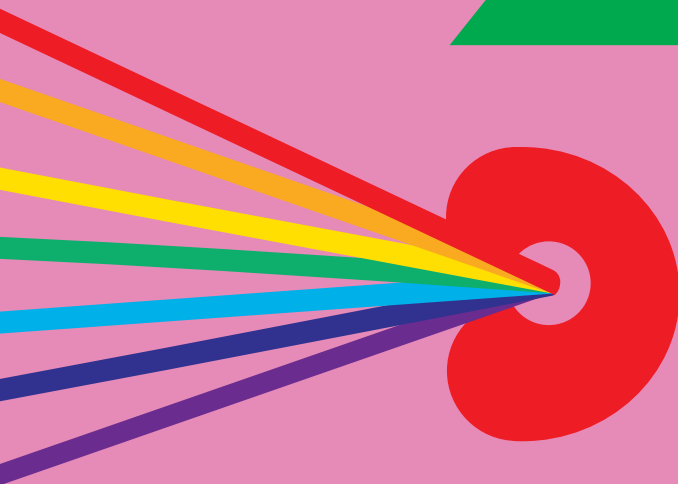
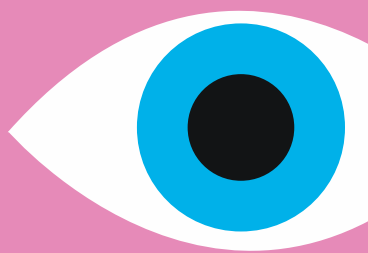
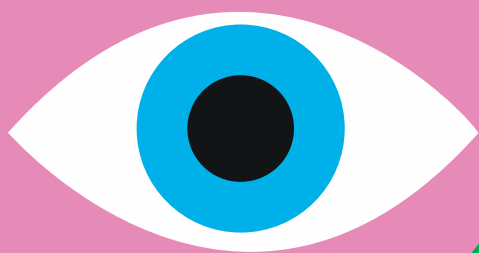

SEMBRA

ESCOLA VALENCIANA. LLENGUA, CULTURA I PAÍS

Escola Valenciana

activistespelvalencia.org

EDITA **Escola Valenciana**

HI COL·LABOREN **Jordi M. Antolí, Miquel Marín Berbel, María Lozano, José Martínez, Marc Pallarés, Rosa Yagüe, Lola Bañón, Javier Marzal, Rosa Agost, Rafael Alborch, Miguel Mezquida, Rafa Maurí Victoria, Rosa Pérez Garijo, Alexandra Usó i Carinyena, Lorena Escandell i Carbonell**

IL·LUSTRACIONS **Lina Vila**
MAQUETACIÓ **Cèsar Amigué**
DISTRIBUCIÓ **Coordinadores per la llengua d'Escola Valenciana**

IMPRESSIÓ **La Imprenta CG**
DESEMBRE 2024
NÚMERO DE DISTRIBUCIÓ GRATUITA
EXEMPLARS **2.000**
DEPÒSIT LEGAL **V-571-2020**

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Índex

- 02 **Editorial**
Que vinga la llum!
- 07 **Jordi M. Antolí**
De nou, és el nostre torn
- 11 **Miquel Marín Berbel**
Aprendre en valencià
és fer-les de casa
- 15 **Diverses autores**
En defensa dels mitjans
públics valencians
- 19 **Miguel Mezquida**
Les exhumacions i la Llei
de concòrdia al País Valencià
- 23 **Rafa Maurí Victoria**
L'assalt a l'Agència Antifrau
- 27 **Rosa Pérez Garijo**
Tornarem a la casella d'eixida
- 30 **Un euro, llavor de solidaritat**
amb els centres educatius
afectats per la DANA
- 32 **Lorena Escandell i Carbonell**
La llum de la memòria

Que vinga la llum!

Des de 2018, la revista “Sembra”, la publicació d’Escola Valenciana que porta per subtítol “Llengua, Cultura i País”, no ha faltat a la cita amb les persones activistes, aquelles preocupades i ocupades a estimar i protegir el nostre llegat lingüístic i cultural.

La nova edició arriba amb les “Lleis de la Vergonya”, aprovades el 2024 pel govern de PP i Vox, per a fulminar, precisament, els eixos de referència d’aquesta publicació.

Vergonya és l’emoció que sentim quan observem la desfeta en un any i mig de govern, que ja palesa conseqüències polítiques i socials gravíssimes. Noves lleis i renovades voluntats emergeixen per a doblegar-nos una vegada més. Afortunadament, a nosaltres, que ens pariren per a vetillar en la llarga nit del nostre poble, ens trobaran fent front.

**“La desfeta ja palesa
conseqüències
polítiques i socials
gravíssimes ”**

"Els governants actuals exerceixen el poder com si aquest país fora el seu tauler de jocs"

L'erosió de la confiança ciutadana en les institucions públiques és, cada cop, més visible. La corrupció, el creixement de la desigualtat i una despesa social insuficient figuren entre els factors que, de forma més clara, reforcen la desafecció política. Alhora, el fenomen de la desinformació, tot i no ser recent, obstaculitza la nostra capacitat per a prendre decisions informades i, per tant, amenaça llibertats i drets fonamentals.

En atenció a això, dediquem aquest número a explicar, amb persones i entitats expertes, els darrers canvis normatius, per tal de verificar les informacions i de promoure, al remat, la nostra sobirania com a poble, perquè no limiten les nostres oportunitats i el nostre futur.

L'educació, la memòria democràtica, la transparència, els mitjans de comunicació públics i l'antifrau han estat els àmbits d'acció de l'actual govern valencià. Els canvis estan deliberadament connectats. Els governants actuals estan exercint el poder sense cap sentit d'allò públic, propi i comú; com si aquest país fora el seu tauler de jocs, anteposant els interessos ideològics i econòmics a la governança ètica i el benestar de les comunitats.

"Cal sumar veus i esforços per a viure amb esperança, per a recuperar la llum"

Si eliminen la llengua i la història de les escoles, si oblidem les víctimes del franquisme, si normalitzem la manca d'independència dels mitjans de comunicació públics i acceptem la pèrdua de mecanismes de control i de vigilància de les institucions, la terra de Vicent Andrés Estellés i Carme Miquel acabarà devastada.

És per això que, ara més que mai, amb una consulta a les famílies sobre la llengua vehicular de l'ensenyament a tir de pedra o la tragèdia de les inundacions al País Valencià agreujada pel desgovern, cal sumar veus i esforços per a viure amb esperança, per a recuperar la llum. Com l'arc de Sant Martí, que treu el cap en passar la tempesta.

"El capital social és una de les fortaleses d'una societat moderna i contemporània"

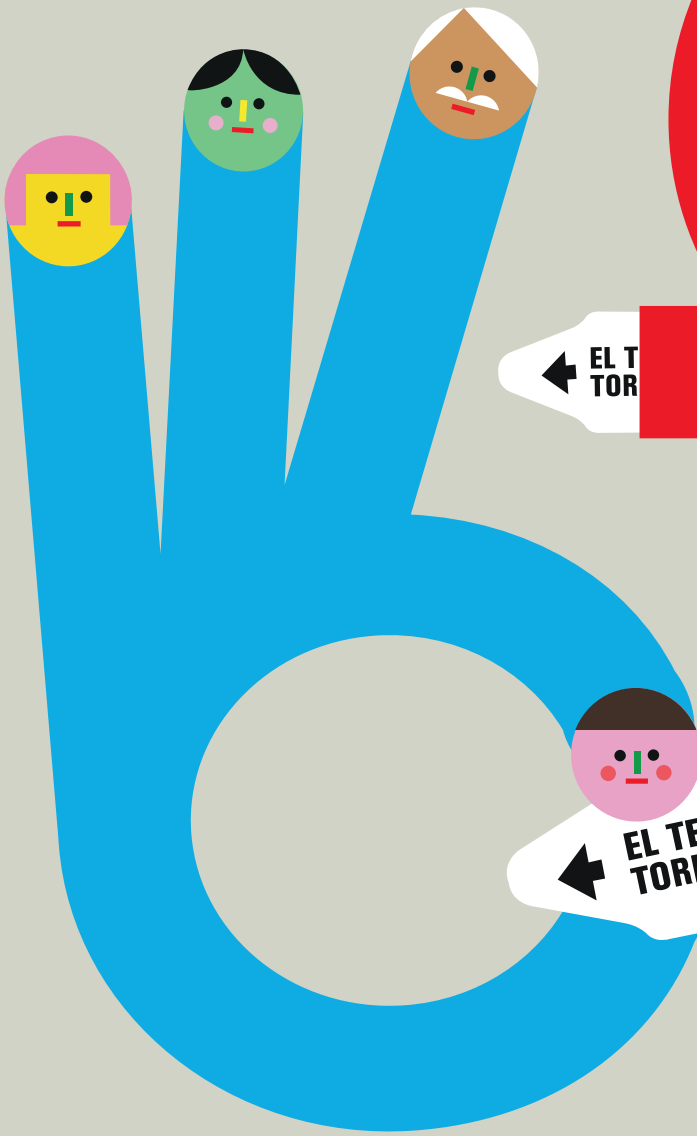
"Nosaltres continuarem amb la tasca d'educar en les llibertats vertaderament democràtiques"

Així, és necessari reviscolar un moviment ciutadà crític i actiu, que vigile el poder i que defense la qualitat i eficiència dels serveis públics, la democràcia, l'ètica i l'honestedat de les persones que ens governen. El capital social és una de les forteses d'una societat moderna i contemporània. Cal fer-nos escoltar, participar en les decisions de la vida pública i rebutjar els canvis legislatius presos a correuita i amb interessos partidistes, que pretenen deteriorar, menyscabar les institucions públiques i la convivència harmònica de la societat.

Nosaltres, docents, famílies i activistes pel valencià, continuarem amb la tasca d'educar en la reflexió, el raonament crític i la responsabilitat col·lectiva, en valors com la igualtat, la diversitat i la sostenibilitat, en les llibertats vertaderament democràtiques.

Caminem plegades cap a un destí comú
i que vinga la llum!

PER Escola Valenciana

EL T
TOR

EL TEU
TORN

De nou, és el nostre torn

Al País Valencià, el principal instrument de normalització del valencià ha estat i és encara el sistema educatiu. Tot i les mancances que presenta, és la via principal de democratització d'una llengua oficial que és absent a moltes cases. I si bé l'escola sola no pot normalitzar-la, els principals progressos que hem fet des de l'aprovació de la LUEV fins ara els devem al sistema educatiu. Per això, la Llei 1/2024 constitueix un atac especialment preocupant per a la seua normalització i cal rebatre els arguments fal·laços sobre els quals es fonamenta. Els apunte sumàriament.

1r. La llei no retorna uns drets que hagueren estat sostrets prèviament a les famílies, perquè les famílies sempre han tingut dret a participar en el disseny del pla lingüístic del seu centre. Fem-li la volta: aquesta és una llei que impedeix als professionals de l'ensenyament de participar en la gestió de les llengües al centre i que priva les famílies de l'assessorament dels docents, ja que la tria de llengua base se situa en el moment de la sol·licitud en el procés d'admissió al centre.

"La llei priva les famílies de l'assessorament dels docents"

"La base demogràfica del valencià ha quedat reduïda a poc més d'un 20% de la població"

2n. La Llei parla de llibertat educativa quan vol dir, estrictament, llibertat d'elecció de llengua vehicular. O, més bé, si el valencià serà poc o gens rellevant com a llengua vehicular dels estudis. Per què a la zona de predomini lingüístic castellà és possible fer únicament un 10% de les hores lectives en valencià i a la resta del país tenim un ús vehicular mínim del 25% en castellà? Per què no són possibles els programes experimentals d'immersió en valencià, però sí que són possibles en anglès?

3r. La Llei 1/2024 vol transmetre la idea que el valencià i el castellà són dues llengües en situació d'igualtat. Que això és fals ho sabem per l'experiència quotidiana al supermercat, al centre de salut o al parc. I les dades de l'última enquesta oficial sobre la situació del valencià (amb dades de 2021) ho confirmen. La base demogràfica del valencià ha quedat reduïda a poc més d'un 20% de la població.

4t. La llei s'ha presentat com una tornada al "sistema de línies" amb variacions. Però alerta: amb aquell sistema les famílies sabien de bestreta quina era la llengua vehicular del grup que triaven; ara el que imperarà és la inseguretat. I, amb aquell model, en programes com el PIL o el PEV, el valencià assolirà una presència que queda molt lluny del que permet la norma actual.

En resum, la Llei 1/2024 deixa el valencià en una situació de precarietat extrema al sistema educatiu i, en conseqüència, en compromet el procés de normalització. Amb el sistema d'elecció de llengua vehicular que preveu la norma, tot depèn del compromís de la societat civil envers la llengua. Mobilitzem-nos!

"Tot depèn del compromís de la societat civil"

PER Jordi M. Antolí
Unitat per a l'Ensenyament Multilingüe
de la Universitat d'Alacant

VALENCIÀ

Aprendre en valencià és fer-les de casa

“Jo no soc racista, però...” em canvie al castellà si parle amb una persona amb trets físics asiàtics o bé nòrdics. També amb algú del continent africà o d'Europa de l'Est, com si allà parlaren el castellà, és clar! Però, si el valencià és la llengua de casa, la que parlem amb la família i amigues, amb el poble, la nostra llengua..., quan la canviem amb les persones nouvingudes, d'una forma inconscient, marquem una distància amb elles. Fins i tot, podria semblar que no parlar-los en la llengua pròpia fa suposar que no seran mai “pròpies”, “de les nostres”, “de casa”.

De fet, així em sentia jo a causa de la diglòssia lingüística que va marcar a casa un canvi intern de llengua i una criança en castellà. Aquest sentiment de no sentir-me del tot “de les nostres, de casa”, m'acompanyava els estius i les festes que anava al poble familiar, a la comarca dels Ports, on tot el veïnat parlava valencià menys jo. Quan aquell xiquet de la capital hi arribava, automàticament, sense que jo els ho demanara, s'adreçaven a mi en castellà. Per sort, vaig tindre familiars i amistats que sempre es van mantindre en la llengua. Així, si hui parle, escric, pense, cante i estime en valencià és perquè aquestes persones em van donar l'oportunitat d'aprendre'l, l'oportunitat de ser “de les nostres,” de ser “de casa”.

"Quan canviem de llengua amb persones nouvingudes, marquem una distància amb elles"

Vull lligar aquesta experiència personal amb les aules de hui. Com a mestre, pense i defense que l'únic que pretenem les persones que fem l'aprenentatge en valencià és això: donar l'oportunitat d'aprendre a les persones nouvingudes, i, a les persones que no parlen la llengua, l'oportunitat de ser "de les nostres", l'oportunitat de ser "de casa". No fer-ho, com no donar l'oportunitat a les zones castellanoparlants del nostre territori a aprendre en valencià, és fer-les de fora.

L'altra és la demagògica opció de "triar" llengua al començament d'etapa, que és com si anàrem al metge i ens automedicàrem sense tindre en compte els seus coneixements. Això és fer de fora les persones que trien el castellà. També, el fet de no facilitar-los que puguen contestar una prova escrita en Coneixement del Medi, quan és la llengua amb què s'imparteix la matèria, és dir-los inútils, fer-les de fora. A més, haver de duplicar en dos idiomes tota la burocràcia, les comunicacions, els esforços, el temps..., com si als i les mestres ens sobrara, és fer-nos i fer-les de fora. Perquè, segurament, a la primera circular, no ho entendran tot, però, a la que fa deu, sí. I llavors, seran "de les nostres", seran "de casa".

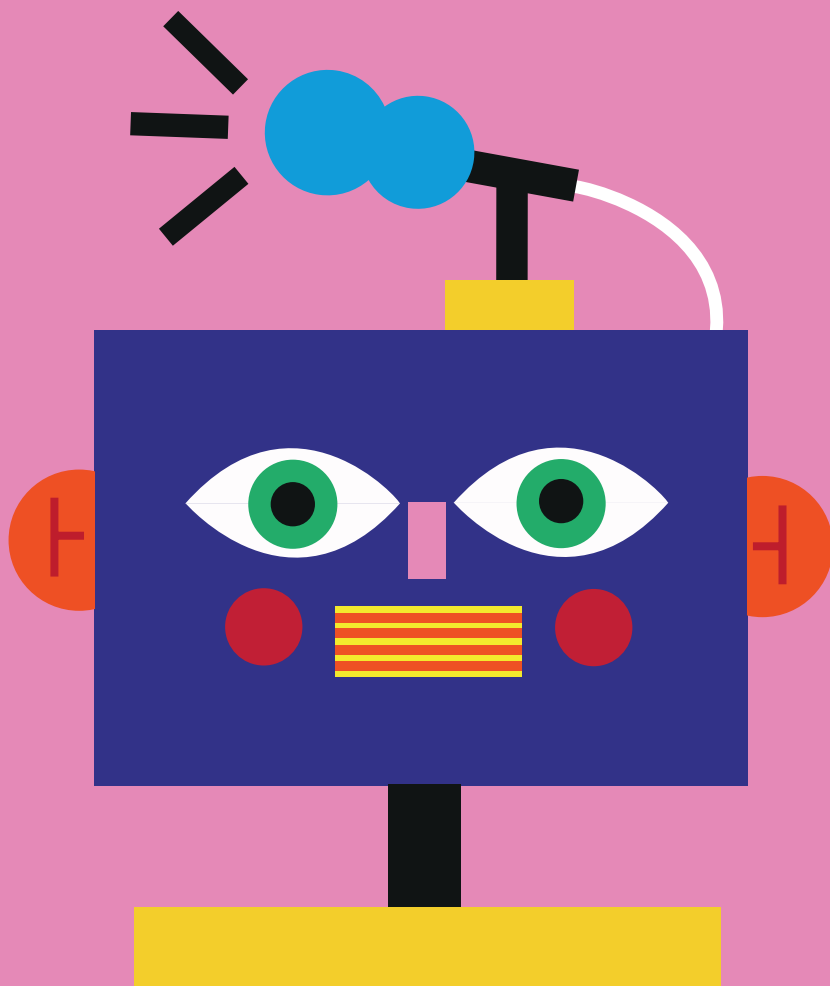
Alhora, totes aquestes persones que no han tingut l'oportunitat d'aprendre, de ser de casa, viuran ací el dia de demà; podran ser mestres, per exemple, però no en valencià, perquè no sabran ser-ho. Això és fer-les de fora. A la llarga, fer fora les persones que volem mantindre viva la cultura, la llengua i la identitat pròpies, i no tindre mestres que parlen en valencià, és fer-nos de fora.

Al remat i per sort, per molts entrebancs, res no parará l'alegria i l'estima de les aules, això seguirà. La meua experiència és que si la xicalla pot viure, cantar i estimar en valencià, vinga de la llengua que vinga, la xicalla viu, canta i estima en valencià. Això és fer-les de les nostres, això és fer-les de casa.

**"Cal donar-los
l'oportunitat de ser
de les nostres,
de ser de casa"**

PER Miquel Marín
Tutor de primària i coordinador de Ràdio
Mirantbò, del CEIP Mirantbò, Callosa d'en Sarrià,
la Marina Baixa

Llei 6/2016

En defensa dels mitjans públics valencians

En primer lloc, manifestem el nostre profund malestar en constatar que es tracta d'una llei que no ha estat ni debatuda ni consultada ni aprovada amb l'amplitud, la profunditat i el consens que mereix. Lamentem la via d'urgència triada i la voluntat de fer-la coincidir amb altres proposicions de llei tan rellevants com la de llibertat educativa i la de concòrdia. L'acumulació de textos legislatius afavoreix el desinterés en l'opinió pública, fa que passen quasi desapercibudes i perjudica la reflexió crítica de la ciutadania.

La supressió del Consell de la Ciutadania suposa una clara involució que ens allunya dels estàndards europeus i dels països més avançats del món. La nova llei suposa una clara aposta per un model de governança vertical, com el de l'antiga RTVV, en què no s'atenia un principi tan bàsic de la governança contemporània com és la participació de la societat civil en la direcció dels mitjans de comunicació públics, conegut com dret d'accés.

"Suprimir el Consell de la Ciutadania és una involució que ens allunya dels estàndards europeus"

Tot i que la nova llei fa referència a la transparència en la gestió, no trobem cap indicació sobre els mecanismes que l'haurien de garantir. La manca de pluralitat dels òrgans de govern com el Consell d'Administració i l'absència d'informació sobre com es designarà el Consell d'Informatius, a més de la supressió del Consell de la Ciutadania, no ofereixen garanties sobre la governança de la nova Corporació.

Finalment, lamentem que la llei ignore un mandat tan important de la *Llei 6/2016* i de l'Estatut d'Autonomia Valenciana com és la promoció i la defensa del valencià, que es troba en condicions de desigualtat molt evidents en comparació amb el castellà. La llibertat es basa en la possibilitat de lliure elecció i en la igualtat d'oportunitats per a exercir-la, i convé recordar que l'oferta audiovisual que té a la seua disposició –la ciutadania– és molt majoritàriament en castellà. Els mitjans de comunicació públics valencians han de posar èmfasi en la promoció i la protecció del valencià, perquè es troba en clar desavantatge respecte del castellà. Sols així es pot dir, de veritat, que es defensa la igualtat i la llibertat.

Les persones del Consell Rector de la CVMC que firmem este document, lamentem la precipitació, la manca de rigor i la poca transparència en la tramitació de la nova Llei de la Corporació Audiovisual de la Comunitat Valenciana. Creiem que es perd, una vegada més, l'oportunitat de millorar els mitjans de comunicació públics; els únics que poden vetlar pels drets comunicatius i d'informació del conjunt de la ciutadania.

"Es perd, una vegada més, l'oportunitat de millorar els mitjans de comunicació públics"

Extret de l'article *En defensa dels mitjans públics valencians*, publicat a eldiario.es (1 de juliol de 2024)

PER **María Lozano, José Martínez, Rosa Yagüe, Marc Pallarés, Lola Bañón, Javier Marzal, Rosa Agost i Rafael Alborch**

Les exhumacions i la Llei de concòrdia al País Valencià

Com afectaran les Lleis de concòrdia a les excavacions i exhumacions de fosses de la Guerra Civil i del franquisme?

És una pregunta que ens hem repetit els tècnics dels equips interdisciplinaris que participem en els processos de recerca de víctimes. També és una pregunta que es fan amb angoixa els familiars. És una qüestió que ens hem fet, fins i tot, abans de les publicacions als butlletins oficials d'aquestes lleis, quan els partits conservadors van obtenir una victòria majoritària a les anteriors eleccions de 2023.

Mai han amagat el seu desacord contra les Lleis de memòria, i fins i tot han fet gala de voler derogar-les una vegada tornaren a tindre el poder. I així va ser, la Generalitat Valenciana va promulgar la Llei de concòrdia de la Comunitat Valenciana, i va suprimir l'anterior norma.

El valencià i l'aragonés són els casos més radicals i reaccionaris en fets; els únics governs que han materialitzat Lleis de la concòrdia.

A efectes pràctics, coneixem de primera mà els dos casos i hem observat dues formes de treballar ben diferents. A Aragó, sense fer molt de soroll, enguany s'han prosseguit els treballs amb noves contractacions (gràcies a l'equip tècnic que es manté de l'antiga àrea de Memòria).

Però a casa nostra, el 2024 ja no s'han desenvolupat noves intervencions amb subvencions de la Generalitat, perquè no ha existit una nova convocatòria de subvencions o licitació d'intervencions de fosses a cap indret del País Valencià. Les actuacions dutes a terme enguany s'han fet amb les darreres licitacions del Govern del Botànic. De moment, sí que es va renovar el conveni del Banc d'ADN de la Generalitat, però no sabem fins a quan.

I sí, encara comptem amb la vigent llei estatal de 2022, i amb el Protocol nacional d'actuació per a exhumacions de fosses de la Guerra Civil i la Dictadura. Però el que observem no és només que hagen canviat les lleis, el problema és que han canviat les voluntats i, en conseqüència, les designacions pressupostàries.

Les paraules a les lleis ens poden agradar més o menys, i es poden ajustar poc o gens als drets humans, però el fet diferencial és donar-hi finançament.

A més, no hem d'oblidar que els tècnics, professionals o científics necessitem un marc legal per a poder treballar pels drets de les víctimes i dels seus familiars. I desgraciadament, aquestes lleis no els garanteixen.

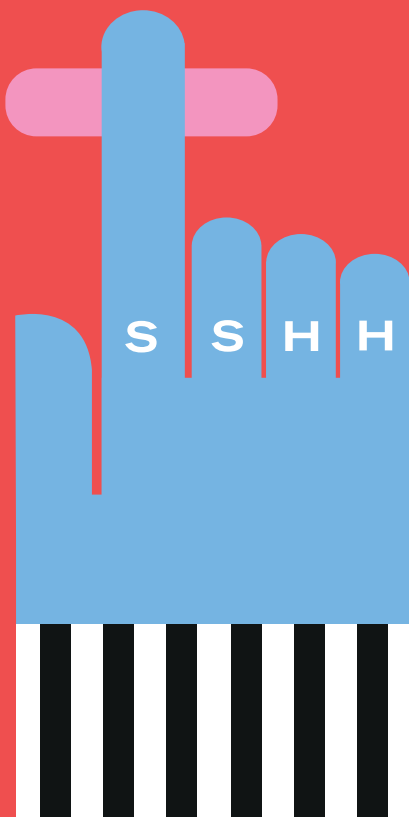
"El terme *concordia* amaga més del que proposa"

Veiem que el terme *concordia* amaga més del que proposa. Evidentment, la llei no està garantint l'accés a les subvencions públiques; possiblement impedirà la judicialització dels casos que es puguen dur endavant i serà un entrebanc a les investigacions per tal de conèixer els responsables dels crims.

Per això, sent clars, hem perdut una ferramenta útil, no només per a tindre un suport econòmic anual, sinó perquè ens donava un suport legal propi. Ens afecta tant per a sol·licitar permisos com per a reclamar subvencions, i un lloc digne i senyalitzat per a les víctimes.

Al remat és una qüestió de voluntat, humanitat i empatia. Però, tot i que ara no comptem amb eixes voluntats, ni amb marcs legals que garantisquen els drets de les víctimes a moltes autonomies de l'Estat, nosaltres sí que continuarem lluitant per les seues necessitats bàsiques com a éssers humans.

PER Miguel Mezquida Fernández, Azahara Martínez Vallejo, Alejandro Calpe Vicente i Javier Iglesias Bexiga, membres fundadors de l'Associació Científica ArqueoAntro

L'assalt a l'Agència Antifrau

A més d'haver aprovat importants retrocessos en educació, llengua, cultura i memòria democràtica, el Partit Popular i Vox han evidenciat que volen demolir, i no desenvolupar ni millorar, la tasca dels Governos del Botànic en matèries que afecten transversalment la totalitat de la gestió pública: les incompatibilitats i el conflicte d'interessos dels càrrecs públics, la transparència, la participació, el foment de l'associacionisme i l'Agència de Prevenció i Lluita contra el Fraude i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.

El resultat és un marc legislatiu més lax, opac i favorable als interessos privats. Es redueixen les incompatibilitats per a nomenar persones de l'àmbit empresarial com a alts càrrecs de la Generalitat: perquè puguen compaginar les seues activitats privades lucratives amb les de servei públic i perquè tornen a les primeres sense major dificultat en cessar en el lloc. Així mateix, es permet que el Consell siga jutge i part en aquests casos, ja que, a partir d'ara, persones que no siguen funcionàries de carrera podran formar part de l'Oficina de Control de Conflictes d'Interessos.

Finalment, la ciutadania tindrà menys possibilitats tant per a detectar i denunciar males pràctiques com per a proposar millores de les polítiques públiques. Ens restringeixen la informació sobre les activitats, béns i patrimoni dels càrrecs públics alhora que minva el contingut de la planificació i l'accés a les conclusions i recomanacions del seguiment de l'acció de govern.

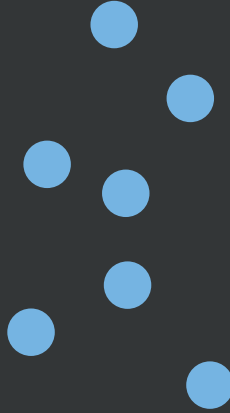
El balanç en l'Agència Antifrau és pitjor encara. Després d'eliminar l'obligació de comptar amb una majoria qualificada de tres cinquens per a nomenar la seua direcció, assistim a un espectacle parlamentari vergonyós que culmina amb l'elecció, sense consens i desoïnt les entitats socials, d'un nou director la trajectòria professional del qual planteja dubtes seriosos. Els hem confirmat en conèixer que una de les seues primeres decisions ha estat cessar el nucli de l'anterior equip directiu de manera fulminant i sense causa justificada. Tot apunta al fet que el PP ha optat per prendre a l'assalt aquesta institució clau de prevenció i control, elogiada nacionalment i internacionalment repetidament, inaugurant una etapa d'instrumentalització i pèrdua d'independència que afectarà la seua credibilitat.

"Tot apunta que el PP ha optat per prendre a l'assalt aquesta institució"

**"Cal reviscolar un
moviment social
conscient i actiu que
defenga la qualitat
dels serveis públics,
la democràcia i
la probitat de les
persones que ens
representen"**

Les actuacions de l'actual Consell han estat facilitades per un context d'erosió dels valors cívics, desinformació i desmobilització. Així, és necessari reviscolar un moviment social conscient i actiu que defenga la qualitat dels serveis públics, la democràcia i la probitat de les persones que ens representen. Per això, és important que entitats com l'Observatori Ciutadà contra la Corrupció s'enfortisquen i continuen desenvolupant la seua funció pedagògica d'investigació, formació, divulgació, denúncia, proposta i articulació arreu del País Valencià.

PER Rafa Maurí Victoria
Agència Valenciana Antifrau (2022-2024)
i Observatori Ciutadà contra la Corrupció

Tornarem a la casella d'eixida

Retornar al País Valencià la credibilitat reputacional després dels anys de govern del PP no era fàcil; després de desenes de procediments judicials per corrupció, que van seure i continuen seient els seus màxims representants orgànics i institucionals a la banqueta, la valoració de les nostres institucions no passava pel seu millor moment.

Un dels objectius que es va marcar el Govern del Botànic des del primer moment va ser la transparència i els mecanismes de control, aconseguir que el País Valencià deixara d'estar en el mapa per la corrupció i ho estiguera pel contrari: per posar en el centre les persones i que la ciutadania tinguera clar que ara regien els interessos generals on abans regien els interessos espuris.

La creació de la Conselleria de Transparència va ser la primera mostra d'intencions, des d'aquella es van pilotar una sèrie de canvis fonamentals que van convertir la Generalitat Valenciana en l'administració autonòmica més transparent de tot l'Estat; i no és que ho diga jo, ho deien els rànquings de plataformes independents en valorar els índexs de transparència de les diferents institucions.

Aquesta transparència i aquesta credibilitat, que no es van construir d'un dia per a un altre, van ser possibles gràcies a molts esforços i canvis normatius: la Llei de *lobbies*, la creació de l'Oficina de Control de Conflictes, la Llei d'incompatibilitats i conflictes d'interessos de persones amb càrrecs públics no electes, l'Agència Antifrau, la Llei de transparència, la Llei de participació...

"Es va dotar l'administració de mecanismes que obligaven els membres del Govern i les institucions a passar per ferris controls"

Es va dotar l'administració de mecanismes que obligaven els membres del Govern i les institucions a passar per ferris controls per a garantir que els interessos personals no influïren en les decisions. Els canvis normatius introduïts pel PP-Vox a la Llei de transparència i en l'Agència Antifrau fan saltar per l'aire els estàndards de transparència marcats pel Botànic: ja no existirà incompatibilitat perquè un alt càrrec pugui atendre els seus negocis i governar la Generalitat, no es considera que existisca conflicte d'interessos, quan és evident que n'hi ha;

ja no existirà un control de l'activitat del Consell, han eliminat la rendició de comptes, s'ha reduït al mínim el control en determinats procediments per a determinats negocis i, entre altres canvis en el mateix sentit, també han aprovat que la tria del director de l'Agència Antifrau ja no requerisca la majoria qualificada de les Corts. Ja no es necessita el consens requerit anteriorment per a l'elecció de perfils inqüestionables. Després de la mol·lificació, es va dur a terme l'elecció d'un candidat que estava ben lluny de concentrar consensos, ni socials ni polítics.

No sé per què tinc l'estranya sensació que el País Valencià ha tornat a la casella d'eixida en molt poc de temps.

**"Amb els canvis
introduïts pel PP-Vox
ja no existirà un
control de l'activitat
del Consell, han
eliminat la rendició
de comptes"**

PER Rosa Pérez Garijo
Diputada a les Corts Valencianes

Un euro, llavor de solidaritat

amb els centres educatius afectats per la DANA

Hores prèvies a tancar l'edició d'aquesta publicació, després de mesos d'elaboració, ens sacseja la terrible notícia de les inundacions a les comarques valencianes. Des d'ací, volem abraçar les persones i els municipis afectats, mostrar-los tot el nostre suport i solidaritat, a més de reconèixer el coratge i el caliu de la ciutadania en temps tan dolents i incerts. Així, ens reafirmem en la idea central d'aquest número: la manca de responsabilitat social dels governants atempta contra les nostres vides i el nostre futur cada dia, per la qual cosa no assumirem com a nostres el fang i els silencis; ans al contrari, des dels moviments populars farem l'impossible, amb totes les nostres veus, les forces i els afectes, per a debel·lar-los. Perquè hi haurà un dia que no podrem més i llavors ho podrem tot!

Escola Valenciana ha llançat la campanya *Un euro, llavor de solidaritat* de suport als centres educatius afectats per la DANA. És una acció solidària adreçada a escoles, empreses, col·lectius i activistes per a contribuir a la recuperació de l'activitat educativa. Amb aquesta iniciativa no assumim les responsabilitats de la Conselleria d'Educació; ara bé, davant la seua gestió deficient i desorganitzada, sí que hem volgut fer costat les comunitats educatives afectades. Destinarem la recaptació de fons a material escolar i altres necessitats de suport.

Més informació:

<http://euro.escolavalenciana.org>
solidaritat@escolavalenciana.org
Tel. 689 24 26 19

Il·lustració Euro DANA: Cèsar Amiguet

La llum de la memòria

Habitualment hem situat l'incendi d'una fàbrica tèxtil a Nova York en 1908 com l'origen del 8 de Març, Dia Internacional de les Dones. Si bé aquest fet no va ocórrer tal com ens l'han contat, sí que reconeixem les lluites obreres de les dones arreu del món, igualment al nostre país, com a fet col·lectiu fundacional d'aquesta fita. Al llibre *Venim de lluny. Història del feminisme al País Valencià*, en trobem algunes, per exemple l'acció sindical de les espadenyeres d'Elx, entre les primeres treballadores valencianes a organitzar-se per a defensar els seus drets, en aquest cas a partir de 1902. Fou el primer col·lectiu de tot l'Estat a declarar-se feminista. També a exigir la unificació salarial, amb l'objectiu d'acabar amb les diferències de sou. Ho van aconseguir després de sis anys de reivindicacions, vaga inclosa.

Per a tancar aquest "Sembra", recomanem aquesta lectura del catàleg d'Escola Valenciana *Llibres per la Igualtat*, per tal de recuperar, reconèixer i reivindicar la història del feminisme valencià, per tots els drets i llibertats que ens ha llegat. Incorporant-les, així, al relat oficial, contribuïm a reparar la injustícia i el menyspreu del silenci, a més de dignificar les vides de tantes dones de les nostres comunitats, i rehabilitar-les com a fundadores de genealogia i instituidores de saviesa, tal com assenyalava la filòsofa Celia Amorós.

Altrament, en temps foscos i desmemoriats com els actuals, ens adonem de la feblesa de les conquestes socials i de la importància de defensar-les cada dia davant de tota mena d'institucions opressores, per la qual cosa ens calen referents pròxims i assolibles, com la periodista il·licitana Adelfa Blasco Mendiola, que ens encoratgen a fi d'encarar la ferocitat del feixisme juntes, des de les aules i les places.

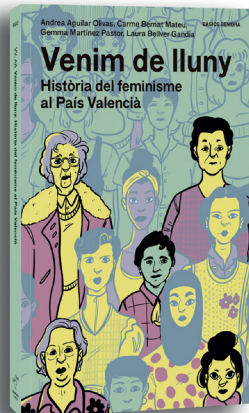
"Necessitem conèixer la nostra pròpia història per a afrontar els nous reptes, perquè hi ha problemàtiques que les nostres predecessores ja van resoldre. Escoltem-les i estimem-les", escriuen les autores al pròleg. Hem d'eixamplar els camins que van obrir per a nosaltres. Fem memòria. Amb elles, vindrà la llum.

PER **Lorena Escandell i Carbonell**
Periodista social i activista

RECOMANACIÓ LITERÀRIA
Venim de lluny. Història del feminisme al País Valencià (Sembra Llibres)

Catàleg d'Escola Valenciana
Llibres per la Igualtat

**“Seràs la clau que obre
tots els panys,
seràs la llum,
la llum il·limitada”**

VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

Uneix-te, unim-nos.
Fes-te Activista pel Valencià en
activistespelvalencia.org

An abstract graphic design on a pink background. It features several thick, curved lines in green, yellow, red, blue, and purple. The lines are intertwined and flow across the frame. Text is placed at various points: 'esperança' in the top right, 'llengua' on the left, 'transparència' in the middle right, 'llum' in the lower middle, 'cultura' in the bottom left, and 'SEMBRA' in large white letters at the bottom center.

esperança

llengua

transparència

llum

cultura

SEMBRA